

Posudek oponenta diplomové práce

Téma: Propojení žánrů společenského románu a fantazy na příkladu tvorby Kirsten Boie – praktická část Didaktický alternativní materiál k románu „Alhambra“

Autorka: Tereza Krulová, učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů SŠ a 2. st. ZŠ

Vedoucí práce: PhDr. Tamara Bučková, Ph.D.

Oponentka: PaedDr. Dagmar Švermová

Těžištěm předložené diplomové práce Terezy Krulové je vytvoření vhodného didaktického materiálu k románu „Alhambra“ od Kirsten Boie pro práci v hodinách německého jazyka. Autorka diplomové práce se nejprve zabývá **historicky-fantastickým románem** v obecné rovině a dále pak výchovně vzdělávacím významem tohoto literárního žánru pro děti a mládež.

Diplomantka nejprve místně „zakotvuje“ děj románu a charakterizuje epochu, resp. popisuje epochy, ve kterých se děj odehrává. Dvě časové linie, které se v románu prolínají (15. a 21. století), dávají možnost současníku a zároveň hlavnímu hrdinovi příběhu, čtrnáctiletému žákovi Bostonovi, přenést se do světa dávno minulého, do dějiště rozporuplných historických událostí konce 15. století. Vzhledem k tomu, že příběh vychází ze skutečných autentických historických událostí, nabízí se kromě jeho **využití v jazykové výuce (němčině)** rovněž i využití v rámci **mezipředmětové návaznosti**, kde se nabízí možnost srovnání s výkladem předkládaným v předmětu dějepis (porážka Maurů, položení základů kastilsko-aragonské dynastie), v předmětu zeměpis (nové zámořské objevy), popř. v předmětu občanská nauka (náboženské směry, inkvizice, exodus ...). Fantazijně pojatý příběh, nepostrádající racionální historický základ, může být pro žáky ve věku 12-14 let nejen zajímavý a napínavý, ale zároveň také i vysoce poučný, se **silným výchovným akcentem** (náboženská/rasová tolerance/intolerance dříve a nyní).

Pro použití v hodině německého jazyka u žáků staršího školního věku se diplomantka snažila původní texty zkrátit, aniž by se vytratila obsahová návaznost a poutavost pro čtenáře. Je to jedna z možností, jak pracovat s cizojazyčnou literaturou. ***V rámci obhajoby bych ráda slyšela odpověď na otázku, proč si autorka zvolila právě tuto cestu a případně jaké další možnosti pro práci s cizojazyčnou literaturou ve výuce se ještě dále nabízejí.***

Diplomantka připravila pro žáky k jednotlivým kapitolám knihy doplňkový materiál (náčrtky, dobové ilustrace) včetně popisu, resp. charakteristiky jednajících postav a doprovodného komentáře v češtině, který dokresluje obě časové linie a doplňuje/propojuje děj odehrávající se v minulosti s dějem současným (např. chlapec Boston se ocitá v roce 1492 a je vtažen přímo do hektické doby náboženské intolerance). Vzhledem k tomu, že se jedná o práci s **texty autentickými**, je k dispozici nejen slovníček (překlad z němčiny do češtiny), ale i výklad/vysvětlení pojmů v němčině, což lze považovat z hlediska využití bezpřekladového způsobu objasnění sémantiky příslušné lexikální jednotky za pozitivní. Součástí práce s textem jsou cvičení, která jsou zaměřena nejen na kontrolu porozumění obsahu přečteného, ústní komunikaci (v menší míře i písemnou) k příslušné problematice, tj. na řečové dovednosti, ale i na upevňování jazykových prostředků, např. v rámci rozvíjení slovní zásoby (slovtvorba, vysvětlení cizích slov, např.: *Teleportation, Inquisition*). Pochválit lze autorku rovněž za typy cvičení, která vedou k zamyšlení se nad událostmi v minulosti ve srovnání s chováním hrdinů v současnosti a zároveň sledují širší dějinné souvislosti. Uváděna jsou i cvičení činnostně orientovaná, např. *Du kannst deine Vorstellungen malen.* a problémová, např. *Wie würdest duüberzeugen? Diskutiere..., Was denkst du....*

Předloženou diplomovou prací neposuzuji z hlediska literárně vědního, ale z hlediska **didaktického a přínosu** předložené práce, zejména její praktické části, **pro výukovou praxi**. V souvislosti s možností realizace tohoto projektu v hodinách němčiny bych měla na diplomantku dva dotazy: ***Byl tento projekt realizován ve výuce němčiny a s jakou odezvou u žáků? Jaké úrovně podle Společného evropského rámce pro jazyky žáci dosahovali?*** Lze se totiž domnívat, že s ohledem na náročnost textu jak po stránce jazykové, tak obsahové (poznávací) by byl text vhodnější pro vyspělejší skupinu žáků s úrovní B1 (žáci na ZŠ dosahují úrovně cca A2).

Kompetence nutné ke zvládnutí práce s tímto textem a úlohami k textu bych důsledně porovnála s požadavky **kurikulárních dokumentů** a požadavky danými **Společným evropským referenčním rámcem pro jazyky**, jakožto základní normu, ze které je odvozován katalog požadavků v oblasti cizích jazyků pro příslušnou úroveň.

Po **formální a jazykové stránce** lze k předložené závěrečné práci mít pouze nepatrné výhrady, např. drobné formální nedostatky, překlepy. Předložená diplomová práce svým rozsahem **odpovídá požadavkům**, je psána česky, obsahuje český a německý závěr, seznam literatury (primární a sekundární), včetně internetových zdrojů. Diplomová práce je doplněna přílohami (praktickou část práce tvoří projekt, který lze využít samostatně v rámci hodin němčiny).

Závěrem: Autorka Tereza Krulová si zvolila za téma diplomové práce **téma aktuální a přínosné z hlediska pedagogické praxe**. Autorku lze pochválit zejména za metodickou rozmanitost nabídek práce s cizojazyčným textem. Na napínavém fantastickém příběhu s historickým pozadím lze žáky obecně motivovat k četbě a současně u nich posílit sebevědomí tím, že s využitím dostupných prostředků a zajímavých forem práce, které jim usnadní porozumění, mohou pracovat, resp. porozumět obsahu literárního textu v originále, tj. v němčině. S využitím mezipředmětových vztahů je u žáků posilována možnost prohloubit si poznávací složku, zaujímat hodnotící postoje k předmětným historickým událostem a kriticky se zamýšlet nad dějinnými paralelami. Neméně důležité se jeví posílení čtenářské kompetence žáků vztahující se k četbě v mateřském jazyce.

Autorka prokázala schopnost práce s odbornou literaturou a internetovými zdroji. Kladně lze hodnotit vlastní návrhy práce s literárním textem (viz výše). Předloženou diplomovou prací autorka Terezy Krulové **doporučuji k obhajobě**.

V Praze dne 14.8.2015

PaedDr. Dagmar Švermová